

Annotatie bij Boldea (EHRM 15 mei 2007, 19997/02)

1. Het gaat om een ‘Onder professoren’ ruzie aan een Roemeense Politechnische Universiteit. Tijdens een departementsvergadering van de Faculteit Computerwetenschappen is een van de agendapunten het vermeende plagiaat van twee wetenschappelijke collega’s. In de openbare discussie die bij dit agendapunt volgt, wordt hen voorgehouden dat zij een aantal stellingen in wetenschappelijke artikelen hebben gepikt uit een doctoraal scriptie. Beide van plagiaat beschuldigde collega’s dienen een strafklacht wegens smaad in tegen Boldea, decaan van de faculteit, die het onderwerp op de agenda had gezet en toegelicht. Boldea wordt in twee instanties veroordeeld wegens smaad. Deze veroordelingen vinden geen genade in Straatsburg.
2. Het Hof veroordeelt in de overwegingen 22-35 de gevolgde procedure (slecht onderzoek, niet gemotiveerde beslissingen) en acht de klacht wegens schending van artikel 6 EVRM gegrond. Ten aanzien van de klacht onder artikel 10 neemt het Hof in de overwegingen 55 en 56 de uitspraak van het Hof in de zaak Jeruzalem als uitgangspunt (zie mijn noot onder 4 bij EHRM 30 november 2006, appl. 10807/04 (Veraart/Nederland), NJ 2007, nr. 368): zeer negatieve waardeoordelen (en daartoe behoren de beschuldigingen binnen de academische kring van wetenschappelijk plagiaat) moeten voldoende feitelijk zijn onderbouwd. Boldea had voor zijn bewering feitelijke bewijzen aangedragen, die door de Roemeense rechters waren genegeerd (ro 59-61). Het Hof projecteert hier het gebrek in de procedure op tegenspraak ook op de schending van artikel 10 EVRM, evenals hij dat deed in de zaak Steel & Morris (EHRM 15 februari 2005, NJ 2006, 39 m.nt. E.J. Dommering). Het Hof had ook kunnen zeggen: Plagiaatbeschuldigingen zijn in wetenschappelijke kring ernstig en zij vergen daarom een behoorlijk, bij voorkeur intercollegiaal, onderzoek. Dat was destijds ook de aanpak van de Leidse Universiteit in de Dickstra affaire.
3. Het bijzondere van deze zaak ligt niet zozeer in de aanpak als wel in het feit dat het Hof de beginselen van artikel 10 EVRM toepast op het academische discours. De kwestie van het plagiaat was door de decaan aan de orde gesteld in een openbare vergadering, die ging over het algehele ongenoegen aan de Faculteit over het geringe wetenschappelijke niveau van de publicaties van de Faculteit. Dat was een zaak van algemeen academisch belang die het professionele handelen van alle collega’s, en in het bijzonder die van de van plagiaat beschuldigen, betrof, en niet hun privéleven (ro 57 en 58). Het Hof had daar wel aan mogen toevoegen dat het kenmerk van de academische wereld is de *peer review*: het voortgaande scherpe debat tussen collega’s over inhoud en kwaliteit van elkaars wetenschappelijke publicaties.
4. Het arrest is uitvoerig geannoteerd door Dirk Voorhoof in *Mediaforum* 2007-6, p. 196.

E.J. Dommering